GEMEENTE ENSCHEDE

Voorstel Gemeenteraad F

Onderwerp	Verruiming openingstijden supermarkten op zon- en feestdagen		
Portefeuillehouder	Barry Overink agendaletter (F)		
Organisatieonderdeel	Cluster Strategie & Beleid Fysiek	Aangeboden aan Raad	28 oktober 2026
Stuknummer (invulling door Griffie)		Corsanummer	2600022450

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. De openingstijden voor supermarkten op zon- en feestdagen (m.u.v. Nieuwjaarsdag, 1e Paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag) te verruimen van 12.00 – 22.00 uur naar 07.00 – 22.00 uur, waarbij de huidige openingstijden voor overige detailhandel ongewijzigd blijven;
2. De bijgevoegde Verordening tot wijziging van de Verordening winkeltijden Enschede 2018 vast te stellen.

Inleiding en voorgeschiedenis
De afspraak voor ruimere openingstijden is opgenomen in het coalitieakkoord 2026-2030. Hiervoor is een wijziging van de Verordening winkeltijden Enschede 2018 noodzakelijk. De wijziging maakt het mogelijk dat supermarkten op zondagen en feestdagen vanaf 07.00 uur geopend mogen zijn in plaats van vanaf 12.00 uur. Dit geldt niet voor nieuwjaarsdag, 1e paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag. Overige detailhandel behoudt de huidige openingstijden.

De verruiming geldt alleen voor supermarkten. De huidige Verordening winkeltijden Enschede 2018 maakt onderscheid tussen winkels in levensmiddelen en overige winkels. De categorie winkels in levensmiddelen omvat echter meer dan alleen supermarkten. Onder deze categorie vallen ook andere levensmiddelenzaken, zoals speciaalzaken en verswinkels. Het coalitieakkoord 2026-2030 spreekt specifiek over het eerder openen van supermarkten op zondag. Om deze bestuurlijke afspraak zorgvuldig en doelgericht uit te voeren, wordt voorgesteld de verruiming niet van toepassing te laten zijn op alle winkels in levensmiddelen, maar uitsluitend op de supermarkten.

Voor alle andere winkels blijven de huidige openingstijden op zondag dus ongewijzigd.

Publieksvriendelijke samenvatting
Het college van burgemeester en wethouders stelt de gemeenteraad voor om supermarkten op zon- en feestdagen eerder te laten openen. Als de raad instemt, mogen supermarkten voortaan op zon- en feestdagen vanaf 07.00 uur open zijn in plaats van vanaf 12.00 uur. Dit geldt niet voor Nieuwjaarsdag, 1e Paasdag, 1e Pinksterdag en 1e Kerstdag. Dan moeten alle winkels in Enschede gesloten blijven.
De voorgestelde verruiming geldt alleen voor supermarkten. Voor andere winkels blijven de huidige openingstijden op zondag ongewijzigd. De maatregel vormt daarmee een balans tussen de dagelijkse boodschappenfunctie van supermarkten en het belang van de zondagsrust.

De afspraak voor ruimere openingstijden is ook opgenomen in het coalitieakkoord 2026-2030. De gemeenteraad neemt binnenkort een besluit over het voorstel. Als de raad akkoord gaat op 30 november, kunnen de supermarkten vanaf zondag 6 december gebruik maken van de verruimde openingstijden.

Gewenst effect van het besluit in relatie tot de strategische opgaven
Dit voorstel draagt bij aan het hoofddoel ‘Aantrekkelijk Enschede’. De verruiming past bij een stad als Enschede met een breed aanbod aan dagelijkse voorzieningen die zeven dagen per week bereikbaar zijn.

Argumenten
1.1 De verruiming van openingstijden sluit aan op het coalitieakkoord 2026-2030
In het coalitieakkoord is afgesproken dat supermarkten op zondag eerder mogen openen. Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan deze bestuurlijke afspraak, die tot stand is gekomen op basis van een afweging tussen de gewenste zondagsrust en het bieden van meer boodschappenmogelijkheden voor inwoners.

1.2 Een gerichte verruiming biedt een goede balans tussen flexibiliteit en leefbaarheid
Met een verruiming voor supermarkten wordt tegemoetgekomen aan de behoefte van inwoners om eerder boodschappen te kunnen doen. Tegelijkertijd blijft de impact op de leefomgeving beperkt, omdat slechts een specifieke categorie winkels gebruik kan maken van de ruimere openingstijden. Hiermee ontstaat een evenwicht tussen gebruiksgemak voor inwoners en aandacht voor leefbaarheid. Daarnaast neemt de druk op en rond feestdagen af op de andere momenten in het weekend.

1.3 Hiermee komen we tegemoet aan de wens van een deel van de inwoners en supermarktondernemers
Meer inwoners spreiden hun activiteiten steeds meer over de dag en over de week. Voor veel huishoudens is de supermarkt een basisvoorziening. Een eerdere openstelling biedt meer flexibiliteit voor het doen van dagelijkse boodschappen.

In omliggende gemeenten zijn supermarkten vaak al in de ochtend en op bepaalde feestdagen geopend. Door de openingstijden te verruimen wordt het aantrekkelijker om dagelijkse boodschappen binnen de eigen gemeente te doen. Dit past bij Enschede als centrumstad.

Overigens hebben winkels en supermarkten zelf de keuzemogelijkheid om binnen de door de verordening mogelijk gemaakte openingstijden hun winkel te openen.

2.1 De wijziging van de verordening is juridisch noodzakelijk
De huidige openingstijden zijn vastgelegd in de Verordening winkeltijden Enschede 2018 en kunnen alleen via een raadsbesluit worden aangepast (artikel 3 Winkeltijdenwet). De wijziging van de verordening is noodzakelijk, omdat de huidige zondagopenstelling daarin is begrensd.

2.2 Daarmee maken we de regeling specifiek voor supermarkten
De huidige verordening kent een vrijstelling voor winkels in levensmiddelen. Deze categorie omvat naast supermarkten ook andere levensmiddelenzaken. Omdat de bestuurlijke wens is om deze verruiming alleen voor supermarkten mogelijk te maken, wordt voorgesteld de verruiming niet van toepassing te laten zijn op alle winkels in levensmiddelen, maar uitsluitend op supermarkten. De begripsbepaling ‘supermarkten’ is om die reden toegevoegd aan de begrippenlijst van de verordening.

De definitie die we in de verordening opnemen voor supermarkt is: “een winkel die hoofdzakelijk een breed assortiment levensmiddelen aanbiedt en waarbij zelfbediening en verkoop van dagelijkse boodschappen aan consumenten centraal staan.” Hierbij houden we de winkels geclassificeerd met Locatus branchecode 11.010.519 Supermarkt aan. Ter verduidelijking wordt als bijlage een indicatieve lijst opgenomen van de huidige supermarktvestigingen binnen de gemeente Enschede die onder de voorgestelde verruiming vallen. Deze lijst dient uitsluitend ter illustratie van de beoogde reikwijdte van de regeling en maakt geen onderdeel uit van de verordening zelf.

2.3 Het onderscheid is objectief te rechtvaardigen
De verruiming wordt bewust beperkt tot supermarkten. Hiermee wordt enerzijds beoogd inwoners meer flexibiliteit te bieden bij het doen van hun dagelijkse boodschappen en anderzijds de zondagsrust zoveel mogelijk te behouden. Supermarkten vervullen door hun brede assortiment een specifieke functie voor de dagelijkse boodschappen. Door uitsluitend voor deze winkelcategorie een eerdere openstelling mogelijk te maken, wordt in deze behoefte voorzien zonder de openingstijden voor de gehele detailhandel te verruimen. De bestaande openingstijden voor overige winkels blijven ongewijzigd. De maatregel vormt daarmee een geschikte en proportionele balans tussen de dagelijkse boodschappenfunctie van supermarkten en het belang van de zondagsrust.

Risico’s
1.1 Verruiming van winkeltijden kan lokaal leiden tot extra druk op de omgeving
Een deel van de inwoners kan een eerdere openstelling van supermarkten ervaren als overlast door extra verkeer. De verruiming is echter beperkt tot supermarkten en blijft daardoor qua omvang en effecten beperkt. Omdat ondernemers niet verplicht zijn gebruik te maken van de verruimde openingstijden, zal de feitelijke toepassing per locatie verschillen. Eventuele signalen uit de omgeving worden opgepakt binnen de bestaande gemeentelijke processen voor toezicht, leefbaarheid en handhaving. Wij verwachten daarentegen een betere spreiding van bezoekers over de dag.

1.2 De verruiming voor supermarkten kan de wens geven voor zondagsopenstelling bij andere detailhandel.

We maken nu onderscheid tussen supermarkten en andere detailhandel waaronder levensmiddelen (bijv. een bakker). Dit voorstel kan de wens opwekken bij andere ondernemers voor verdere verruiming van de winkeltijdenverordening.

Kosten en financiële dekking van het voorstel
De wijziging van de winkeltijdenverordening brengt geen directe structurele kosten met zich mee voor de gemeente. De uitvoering bestaat uit reguliere ambtelijke werkzaamheden, zoals het opstellen van de wijzigingsverordening, bestuurlijke besluitvorming, publicatie en communicatie. Deze werkzaamheden worden opgevangen binnen de bestaande formatie en budgetten maar kan capaciteit vragen. Er is daarom geen aanvullende budgetvraag nodig.

Afweging en alternatieven
Bij de voorbereiding van dit voorstel zijn verschillende alternatieven overwogen.

1.Huidige situatie handhaven (opening vanaf 12.00 uur)
Dit alternatief vraagt geen aanpassing van de verordening. Het biedt echter geen oplossing voor de geuite behoefte van inwoners en ondernemers en geeft geen uitvoering aan de afspraken uit het coalitieakkoord.

2.Volledige verruiming van openingstijden voor alle detailhandel
Dit alternatief geeft alle detailhandel dezelfde openingstijden op zondag. Dit is niet gekozen, vanuit een behoefte aan het behoud van zondagsrust.

3.Verruiming via individuele ontheffingen
Dit alternatief leidt tot meer uitvoeringslasten, minder rechtsgelijkheid en minder duidelijkheid voor ondernemers en inwoners.

Participatie
Wij kiezen voor het participatieniveau informeren. Dit voorstel geeft uitvoering aan de afspraken uit het coalitieakkoord 2026-2030. Nadat het collegebesluit is genomen worden supermarkten en ondernemersverenigingen geïnformeerd zodat zij, indien gewenst, gebruik kunnen maken van het inspreekrecht bij de raadscommissie (datum in afstemming met griffie) alvorens de gemeenteraad een besluit neemt.

Communicatie
Direct betrokkenen zijn supermarktondernemers, ondernemersverenigingen, centrummanagement en inwoners. De supermarktondernemers, ondernemersverenigingen en centrummanagement worden na het voorgenomen besluit door het college per mail geïnformeerd. Na vaststelling door de raad worden zij en de inwoners geïnformeerd via het persbericht.

Vervolg
Na vaststelling in de gemeenteraad moet de wijziging van de verordening officieel bekend gemaakt worden via officielebekendmakingen.nl. Een dag na bekendmaking is deze dan officieel van kracht. Ondernemers kunnen dan vanaf de eerstvolgende zondag gebruikmaken van de nieuwe winkeltijden.

Bijlagen
Verordening tot wijziging van de Verordening winkeltijden Enschede 2018
Concept Raadsbesluit
Persbericht

Burgemeester en Wethouders van Enschede, _____
de Secretaris, **de Burgemeester,**

M.W. de Graaf R.W. Bleker